

Εφυλλίζοντας μια ιστορία μισού αιώνα

Ο γνωστός εκδότης μοιράζεται με τον «Ε.Τ.» στιγμές από την πορεία του πετυχημένου οίκου

ΞΕΝΙΑ ΣΤΟΥΚΑ
 xstouka@e-typos.com

Ιούλιος του 1974. Κανείς τότε από τους δύο εμπνευστές των εκδόσεων Πατάκη, ο κύριος Στέφανος Πατάκης και η σύζυγός του Μελπομένη, δεν μπορούσε να φανταστεί πως η διαίσθησή τους για την υλοποίηση της ιδέας τους θα είχε άμεση επιτυχία... Ούτε πως 50 χρόνια αργότερα οι Εκδόσεις Πατάκη θα αποτελούσαν έναν από τους κυρίαρχους εκδοτικούς οίκους της εγχώριας αγοράς και δυναμικό πυλώνα της διεθνούς διάδοσης της ελληνικής πνευματικής παραγωγής στο εξωτερικό.

Τα πρώτα βιβλία που εκδόθηκαν από τις εκδόσεις ήταν τα εξής δύο σχολικά, το βοήθημα που περιείχε κείμενο, μετάφραση και σχόλια στο λατινικό κείμενο *Somnium Scipionis* του Κικέρωνα (συνεργασία Σ. Πατάκη και Δημητρίου Τζερεφού) και το βοήθημα που περιείχε κείμενο, μετάφραση και σχόλια στην Αντιγόνη του Σοφοκλή. «Κοιτάζοντας τι έγινε αυτά τα πενήντα χρόνια και τι έχουμε σήμερα μπροστά μας, αισθανόμαστε το βάρος αυτών που κουβαλάμε στην πλάτη μας» λέει στον «Ε.Τ.» της Κυριακής ο ιδρυτής των ομώνυμων εκδόσεων Στέφανος Πατάκης και μας ξεναγεί νοητά από τις πρώτες ημέρες στο κτίριο της οδού Ακαδημίας 85 κι από εκεί στις νέες έδρες τους την εκάστοτε περίοδο μέχρι και σήμερα...

Ο κατάλογος

«Οι Εκδόσεις Πατάκη περιλαμβάνουν μια μεγάλη σειρά από δραστηριότητες, σχέδια και οράματα. Πρώτα πρώτα, έχουμε στον κατάλογό μας έναν πολύ μεγάλο αριθμό τίτλων που καλύπτουν όλα τα είδη βιβλίων, έχουμε την τιμή να συνεργαζόμαστε με μια μεγάλη ομάδα πνευματικών δημιουργών, ενώ διαθέτουμε ένα δυναμικό σύνολο στελεχών και γενικά εργαζομένων στην εταιρία, καθένας από τους οποίους έχει κάτι διαφορετικό να συνεισφέρει στην όλη οργάνωση.

Επειτα, έχουμε μπροστά μας προ-

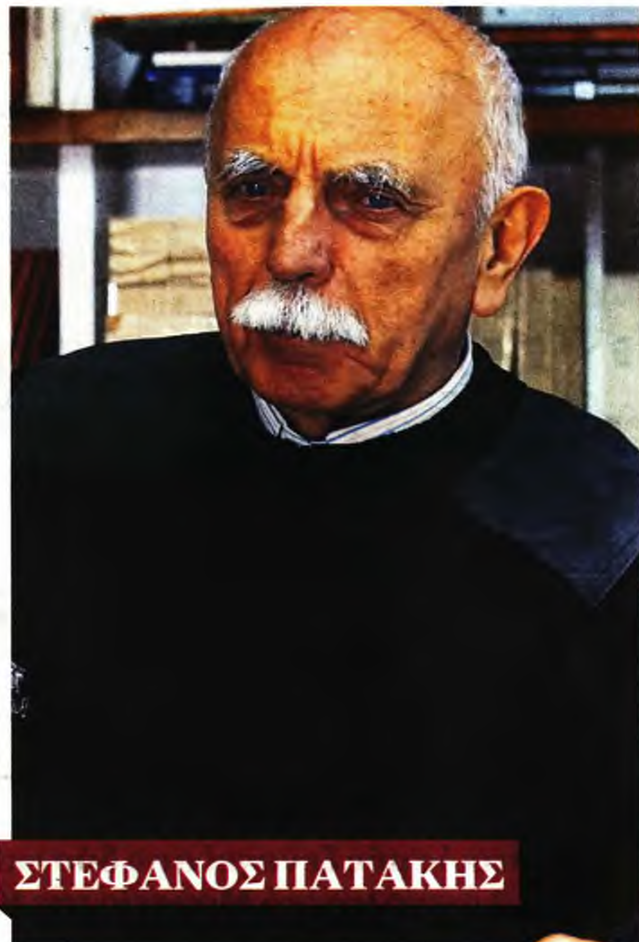
κλήσεις που έρχονται από μια νέα πραγματικότητα, νέες τάσεις και διαφοροποιήσεις του κοινού, συνταρακτικά γεγονότα στον διεθνή χώρο: πολέμους, κλιματική αλλαγή, ανάπτυξη της τεχνολογίας, το μέλλον της χώρας μας... Έχουμε ακόμα ένα άπλωμα των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, όπως οι εκδόσεις, το βιβλιοπωλείο, το e-shop, η οργάνωση του συστήματος διανομής» αναφέρει στην αρχή της συζήτησής μας ο κ. Πατάκης και επισημαίνει δίνοντας το στίγμα που διατρέχει το παρόν των Εκδόσεων Πατάκη: «Σε όλα τα παραπάνω πρέπει να χαραχθεί μια ενιαία γραμμή που θα κινητοποιεί όλες τις δυνάμεις μας, θα στηρίζεται στην ιστορία μας, θα χαράζει τα όρια μέσα στα οποία η κοινωνική μας θέση και οι αντίστοιχες υποχρεώσεις καθώς και η περαιτέρω λειτουργία της επιχείρησης σε σταθερές οικονομικές βάσεις μάς επιβάλλουν να κινηθούμε».

Οι στιγμές

Όταν η συζήτηση στρέφεται στις στιγμές που καθόρισαν την πορεία του εκδοτικού οίκου ο κ. Πατάκης αναφέρει τα πρώτα στην εκκίνηση!

«Το ίδιο το ξεκίνημα του εκδοτικού οίκου, περίπου εκείνες τις μέρες του Ιουλίου του 1974, όταν λόγω της κρίσης του Κυπριακού αναγκάστηκα ως δόκιμος ανθυπολοχαγός να παρουσιάσω αυθημερόν στη Νέα Σάντα Κιλκίς. Ήταν μια απόπειρα χωρίς οικονομικούς πόρους, με προσωπική εξαντλητική δουλειά από εμένα και τη σύζυγό μου Μελπομένη Πατάκη, χωρίς σχεδιασμένο προγραμματισμό, μια πορεία που στηριζόταν στη διαίσθηση, στη δοκιμή. Η άμεση επιτυχία ήταν ένα θαύμα για μας».

Στην πορεία, ωστόσο, όπως αφηγείται, η γνωριμία με σημαντικούς συγγραφείς και άλλους πνευματικούς δημιουργούς που εμπιστεύτηκαν τον εκδοτικό οίκο, η είσοδος των τριών παιδιών τους στην επιχείρηση, της Άννας, της Ελενας και του Αλέξανδρου Πατάκη, η απόφαση να ασχοληθούν με μεγάλα έργα, όπως το Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και το Μεγάλο Ηλεκτρονικό Λεξικό Νεοελληνικής Γλώσσας Πατάκη, ήταν μερικά από τα ορόσημα. «Οι αγώνες που δώσαμε για σημαντικά θέματα και του βιβλίου» προσθέτει, αναφερόμενος στις σημαντικές στιγμές της πορείας

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΑΤΑΚΗΣ

Ο Στέφανος Πατάκης με τη σύζυγό του Μελπομένη ξεκίνησαν τον ομώνυμο εκδοτικό οίκο τον Ιούλιο του 1974

του μισού αιώνα και τονίζει: «Και τα θέματα που αφορούν σε μεγάλο βαθμό την ελληνική κοινωνία, όπως ο νόμος για τα πνευματικά δικαιώματα, η ενιαία τιμή του βιβλίου, η ανανέωση των σχολικών βιβλίων!».

Ανοδική πορεία

Η εταιρία σήμερα μετά τις αλλεπάλληλες κρίσεις που πέρασε η χώρα μας, αναφερόμενος στην περίοδο της οικονομικής κρίσης και των μνημονίων καθώς και στην πανδημία, «βρίσκεται σε μια σταθερή και ανοδική πορεία.

Με ικανοποίηση βλέπουμε συγγραφείς μας να βραβεύονται, το κοινό να επιλέγει βιβλία που θα μπορούσαν να θεωρηθούν δύσκολα. Οι προσπάθειες

μας να προωθήσουμε τον κατάλόγό μας, παρόλο που δεν στηριζόμαστε τόσο στη χρησιμοποίηση των media όσο και στην επιλογή των τίτλων, έχουν αποτελέσματα».

Βάσει των στοιχείων των Εκδόσεων Πατάκη εξαιρετικά σημαντικά επίτευγμα είναι και «η επιτυχία που έχουμε στη διάδοση της ελληνικής πνευματικής παραγωγής στο εξωτερικό». Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός τίτλων από τον κατάλόγό μας που έχουν μεταφραστεί σε ξένες γλώσσες. Σημαντική ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια έχει το γενικό βιβλιοπωλείο Πατάκη στην Αθήνα (Ακαδημίας 65) και το e-shop (www.viviniopoleiopatakis.gr). ■

ΑΝΕΞΙΤΗΛΟ ΤΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ

ΕΝ ΠΟΛΛΟΙΣ, κοιτάζοντας το χρονικό της επιχείρησής κι αν η ιστορία οφείλει να αναγνωρίσει στοιχεία της πορείας των Εκδόσεων Πατάκη, είναι ότι επί πέντε δεκαετίες έχουν αφήσει ανεξίτηλο αποτύπωμα στην εκδοτική ζωή που δεν μπορεί να εξαντληθεί σε λίγες λέξεις... Η επιχειρηματική παρουσία τους, οι τίτλοι βιβλίων, τα βραβεία και οι διακρίσεις καθώς και τα αντανακλαστικά της επιχείρησης στις αλλαγές, σε κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό επίπεδο, αποτελούν ένα πνευρωτικό παράδειγμα πολυσχιδούς

δράσης! Εξάλλου το έργο του εκδότη, το οποίο στη συγκεκριμένη περίπτωση διαφαίνεται ξεκάθαρα και στο χρονικό που δημοσιοποιείται στην ιστοσελίδα των Εκδόσεων Πατάκη, είναι να πλουτίζει τη βιβλιογραφία με ό, τι είναι αναγκαίο για την ενημέρωση του κοινού, για την εξέλιξη της επιστήμης, της εκπαίδευσης, για την απόλαυση της λογοτεχνίας, αλλά και για την υποστήριξη του νέου, για τον «εμβολιασμό» της ζωής με κάτι καινούργιο, αλλά και συνάμα ζωτικό, την αγάπη δηλαδή για τη γνώση και την πρόοδο! ■